

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Ваня Николаева Стаменова, ИКИТ – БАН,
член на научно жури съгласно Заповед 78/24.06.2016 г. на Директора на ИКИТ-БАН

относно присъждане на образователната и научна степен „Доктор”, в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.4. Науки за Земята, научна специалност "Дистанционни изследвания на Земята и планетите"

Докторант: Евгения Евгениева Сарафова, редовен докторант в секция „Дистанционни изследвания и ГИС“ на ИКИТ – БАН

Тема на дисертационния труд: Пространствено моделиране на екотуристически потенциал с използване на спътникови изображения и ГИС

Кратки биографични данни за докторанта

Евгения Евгениева Сарафова завършва висше образование в Софийски университет "Св. Климент Охридски", „Геолого-географски факултет“ със степен „Магистър”, специалност „ГИС и картография” през 2011 г. След спечелен конкурс е зачислена в редовна докторантура към секция „Дистанционни изследвания и ГИС“ към ИКИТ-БАН, считано от 01.01.2012 г. със Заповед № 16 от 30.01.2012 г. на Директора на ИКИТ-БАН със срок на обучение три години. На 21.12.2014 г. е проведен семинар на секция “Дистанционни изследвания и ГИС”, след подадено заявление от докторант Сарафова за удължаване на срока на докторантурата с 1 година. Въз основа на взето решение от страна на Научния съвет е издадена заповед №144/01.12.2014 г. за удължаване на срока на докторантурата на редовен докторант Евгения Сарафова с 1 година без право на стипендия. Тя е отчислена с право на защита със Заповед 28/08.02.2016 г. на директора на ИКИТ-БАН.

Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд е с обем 163 страници основен текст, включващ 16 таблици и 105 фигури, и е придружен от 8 приложения. Текстът е структуриран във въведение, четири глави, заключение, приноси, библиография и приложения. В края на дисертационния труд са представени и списък с таблиците и фигурите и списък с използваните абривиатури, което улеснява работата с текста. Списъкът на използваната литература включва 136 заглавия, от които 66 на латиница и 70 на кирилица.

Темата на дисертационния труд, свързана с приложението на геоинформационни технологии и данни от дистанционните изследвания за оценка на екотуристическия потенциал е актуална и с изразен приложен характер. Целта и задачите са добре формулирани, като задачите са разпределени в 2 групи: теоретично-методологични задачи и практико-приложни задачи.

В първата глава е разгледана методологичната основа на изследването, като са представени основни концепции за пространственото моделиране, приложението на данни от дистанционните изследвания за целите на екотуризма и е разгледан детайлно методът на аналитично-йерархичния процес, който се явява основен в работата на докторантката. Направеният преглед показва, че докторантката има задълбочени познания в областта на пространствените анализи и моделиране в ГИС и познава добре съвременното състояние на изследванията и приложението на ГИС технологиите и дистанционните методи в областта на екотуризма. Важна част от тази глава представлява концептуалната рамка на изследването, която описва цялостния процес на изследване, предложен от докторанта.

Втората глава на дисертационния труд е посветена на екотуризма, като са разгледани основни понятия за екотуризъм, факторите оказващи влияние за развитието на екотуризма, правната рамка на екотуризма и е направен литературен преглед на приложението на географските информационни системи и спътниковите изображения за оценка екотуристическия потенциал.

Трета глава представя изцяло методиката за пространствен анализ и моделиране на екотуристическия потенциал на примера на община Кюстендил и разглежда последователно туристическите ресурси на района на изследване, изграждането на геобаза данни, подбор на подходящи индикатори за анализ и оценка на екотуристическия потенциал и конструиране на аналитично-йерархичен процес.

В четвърта глава е извършен анализ на териториите с потенциал за развитие на екотуризма, определени чрез аналитично-йерархичния процес като са използвани данни от спътникови изображения. Докторантката е предложила райониране на територията в съответствие с екотуристическия потенциал. За всеки район е извършен анализ и са съставени картосхеми на туристическите райони, като са представени резултатите за екотуристическия потенциал и основните туристически забележителности. Въз основа на получените резултати от пространственото моделиране на екотуристическия потенциал е направен прогнозен модел за развитие на екотуризма в община Кюстендил като е съставена канава на бизнес модел.

Автореферат

Авторефератът с обем 67 страници е оформен съгласно изискванията и отразява в съкратен вид структурата и съдържанието на дисертационния труд като са включени приносите и списък с публикациите по темата на дисертационния труд.

Публикации

Общият брой на представените публикации в дисертационния труд е четири, от които 1 в сборник на национална конференция, 2 в тематични сборници и 1 статия в списание *Екологично инженерство и опазване на околната среда*. Във всички публикации докторант Сарафова е самостоятелен автор. Основните резултати по темата на дисертационния труд са докладвани и на 3 научни конференции с международно участие и на 7 семинара на секция „Дистанционни изследвания и ГИС“.

Приноси в дисертационния труд:

Научно-приложните приноси, представени в дисертационния труд са 4 и се отнасят до:

1. Изготвена е авторска модификация на методиката за оценка на екотуристически потенциал, като са интегрирани аналитично-йерархичния процес с възможностите на ГИС и данни от спътникови изображения, като индикаторите за оценка на екотуристическия потенциал е необходимо да бъдат подбрани и съобразени със спецификата на изследвания район.
2. Разработена е гео-база данни на община Кюстендил, интегрираща пространствени данни, спътникови, наземни данни и данни от литературни източници, съобразно изискванията на аналитично-йерархичния процес и дефинираните индикатори за анализ и оценка на екотуристическия потенциал.
3. Апробиране за първи път на предложената методика за оценка на екотуристически потенциал за територията на община Кюстендил.
4. Предложено е райониране на територията в съответствие с екотуристическия потенциал. За всеки район е направен детайлен анализ, като са използвани спътникови изображения и цифрови ортофотокарти, и са съставени картосхеми на туристическите райони. Резултатите от пространственото моделиране са интегрирани с инструмента за бизнес моделиране „канава на бизнес модела“, чрез който е направен прогнозен модел за развитие на община Кюстендил в екотуризма.

Приемам и оценявам положително представените в дисертационния труд приноси и считам, че отразяват постигнатите резултати.

Заклучение

Представените документи и материали по дисертацията съответстват на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), правилника за неговото прилагане и Правилника за развитие на академичния състав в БАН. Въз основа на гореизложеното и анализ на представените материали по дисертацията давам **положителна оценка** на представения дисертационен труд на тема „Пространствено моделиране на екотуристически потенциал с използване на спътникови изображения и ГИС“.

Препоръчвам на Научното жури да предложи на Научния съвет на ИКИТ-БАН да присъди на маг. Евгения Евгениева Сарафова образователната и научна степен „Доктор“ в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.4. Науки за Земята, научна специалност "Дистанционни изследвания на Земята и планетите".

София

12.08.2016 г.

Изготвил становището: /п/

/доц. д-р Ваня Стаменова/

